

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach**

Katowice, dnia 23 października 2009 r.

**Pan
Zygmunt Łukaszczyk
Wojewoda Śląski**

LKA-410-26-01/2009
P/09/001

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach przeprowadziła kontrolę w Śląskim Urzędzie Wojewódzkim w Katowicach (zwanym dalej „Urzędem”) w zakresie prawidłowości udzielania i rozliczania dotacji na zadania zlecone podmiotom niezaliczanym do sektora finansów publicznych przez organy administracji rządowej za okres od 1 stycznia 2008 r. do 30 czerwca 2009 r., z uwzględnieniem umów zawartych w lipcu 2009 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli, podpisanym w dniu 13 października 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Wojewodzie niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Urzędu w zakresie spraw objętych kontrolą, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

Powyższą ocenę uzasadniają następujące oceny cząstkowe i ustalenia kontroli:

1. W okresie objętym kontrolą Urząd zlecał podmiotom spoza sektora finansów publicznych realizację zadań publicznych z zakresu pomocy społecznej, na podstawie przepisów ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej². Urząd w tym zakresie

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Dz. U. z 2008 r. Nr 115, poz. 728 ze zm.

realizował zadanie: *Pomoc i integracja społeczna. Wspieranie programów w określonym przez wojewodę obszarze pomocy społecznej*, które w budżecie zadaniowym na 2008 r. oznaczono jako nr 1, podzadanie 1.3., a w 2009 r. – nr 13.1., podzadanie 13.1.3.

Na realizację tego zadania w 2008 r. z budżetu Wojewody przeznaczono 716 tys. zł (zawarto 52 umowy), a w 2009 r. – 400 tys. zł (zawarto 42 umowy, w tym 3 do 30 czerwca), zmniejszając je z planowanej wcześniej kwoty 716 tys. zł. W 2008 r. wydano 709 tys. zł, a w I półroczu 2009 r. z tego tytułu nie było wydatków. Środki terminowo przekazywano podmiotom, z którymi zawarto umowy, za wyjątkiem dwóch przypadków (opóźnienie 2 dni).

Pozytywnie ocenia się prowadzoną w Urzędzie ewidencję księgową, która umożliwiała ustalenie wartości przekazanych dotacji, według podmiotów oraz ich przeznaczenia.

2. Podmioty realizujące zadania, na podstawie umów zawartych w 2008 r., nie wykorzystwały i zwróciły łącznie 7 805 zł, z tego 7 786 zł wraz z odsetkami w wysokości 26 zł zwrócono po terminie. Po terminie niewykorzystane środki zwróciło 10 podmiotów (z 12 zawartych umów) w okresie od 16 stycznia 2009 r. do 19 czerwca 2009 r. Należy zaznaczyć, że z ww. kwoty zwrotów, 392 zł wraz z odsetkami w wysokości 19 zł, Urząd wyegzekwował od trzech podmiotów na podstawie analizy sprawozdań z realizacji zadań (nie wyegzekwowano od jednego zleceniobiorcy kwoty 32 zł, a wystosowanie dwóch pism przez Urząd okazało się nieskuteczne).

Przyczynami niewykorzystania środków było częściowe pokrycie kosztów realizowanego zadania ze środków własnych oraz niższe koszty niektórych przedsięwzięć.

3. Podmioty, którym zlecono realizację zadań publicznych, z reguły terminowo wywiązały się z obowiązku złożenia sprawozdania końcowego z jego realizacji. Z 15 badanych spraw z 2008 r., w 4 przypadkach sprawozdań tych nie złożono w 30 dniowym terminie, liczonym od dnia zakończenia zadania do 30 stycznia 2009 r. Sprawozdania te złożono 5 i 6 dni po upływie terminu.
4. Wojewoda, zgodnie z art. 22 pkt 14 ustawy o pomocy społecznej, wspierał finansowo obszar pomocy społecznej, określony w przyjętym w grudniu 2004 r. *Programie Współpracy Wojewody Śląskiego z Organizacjami Pozarządowymi w zakresie Pomocy Społecznej*. W Programie określono 4 zagadnienia priorytetowe, zasady współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz zasady przyznawania i ubiegania się o środki finansowe.

Stwierdzono, że w Programie Współpracy (na dzień zakończenia kontroli) powołano się na uchylone z dniem 30 kwietnia 2005 r. rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 30 czerwca 2000 r. w sprawie szczegółowych zasad i form współdziałania administracji publicznej z innymi podmiotami oraz wzorów ofert, umów i sprawozdań z realizacji zadań pomocy społecznej³, co mogło wprowadzać podmioty ubiegające się o dotację w błąd, co do wzoru oferty i sprawozdania wymaganego przez Urząd.

5. W każdym z objętych kontrolą lat ogłoszono i przeprowadzono jeden otwarty konkurs ofert dla podmiotów niepublicznych na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej. Ogłoszenia o ww. konkursach, które opublikowano w prasie, miały charakter „*anonsów zawierających podstawowe informacje*”, które jednak nie zawierały wszystkich informacji wymaganych art. 28 ust. 2 i 4 ustawy o pomocy społecznej. Wszystkie informacje zawarto natomiast w ogłoszeniach opublikowanych na stronie internetowej Urzędu. Przyczyną niezamieszczania wymaganych informacji w ogłoszeniach prasowych był wzgląd na koszt takiego ogłoszenia.

Zastrzeżenia NIK budzi nieprecyzyjne określenie jednego z dokumentów wskazanych w ogłoszeniu na stronie internetowej Urzędu, jako warunek rozpatrzenia oferty. Dotyczyło to wymogu załączenia opinii o dotychczasowej działalności podmiotu, wyrażonej przez właściwą miejscowo jednostkę organizacyjną samorządu terytorialnego, przy czym nie określono okresu ważności tej opinii ani też okresu działalności podmiotu, którego opinia dotyczyła. Stwierdzono bowiem, że w ramach konkursu w 2009 r. odrzucono dwie oferty z powodu braku „*aktualnej opinii*”, nie uznając załączonych opinii z kwietnia 2008 r., które zaświadczały o prowadzeniu przez podmiot ubiegający się o dotację działalności z zakresu pomocy społecznej od 2000 r.

6. NIK zwraca uwagę na fakt, że w przepisach regulujących pracę Zespołu Opiniującego Oferty nie opracowano procedur bądź mechanizmów pozwalających na wyłączenie z postępowania osób powiązanych z podmiotami ubiegającymi się o dotacje.

Stwierdzono, że w 2009 r. o dotację ubiegał się podmiot, którego przedstawicielem była osoba wchodząca w skład powołanego przez Wojewodę Zespołu Opiniującego Oferty (osoba ta była kierownikiem projektu ubiegającego się o dofinansowanie). Ofertę odrzucono z przyczyn formalnych (złożenie na niewłaściwym formularzu) i niedopuszczono do oceny merytorycznej.

³ Dz. U. Nr 55, poz. 662 ze zm.

Zdaniem NIK, ustanowienie procedur i mechanizmów przeciwdziałających uczestnictwu w ocenie ofert osób powiązanych z podmiotami ubiegającymi się o dotacje na realizację zadań publicznych ma istotne znaczenie dla zachowania zasady uczciwej konkurencji.

7. NIK pozytywnie ocenia prowadzenie przez Urząd kontroli w zakresie zgodności wykorzystania otrzymanych środków dotacji z zawartymi umowami. W 2008 r. przeprowadzono 4 kontrole, które dotyczyły wykorzystania środków dotacji z 2007 r., na 2009 r. zaplanowano 2 takie kontrole. Stwierdzono jednak, że w kontrolach tych badano prawidłowość wykorzystania środków dotacji, nie badano natomiast czy zleceniobiorca, któremu udzielono dotacji, wywiązywał się z obowiązku prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej środków otrzymanych z dotacji oraz wydatków dokonywanych z tych środków, określonego w § 1 ust. 4 zawartych umów o realizację zadania z zakresu pomocy społecznej.

NIK zwraca uwagę, że od podmiotów, z którymi zawarto umowę o realizację zadania publicznego, nie żądano złożenia „*pisemnej informacji o realizacji zadania przez Zleceniobiorcę*”, o której mowa w § 12 ust. 1 umów. Zgodnie z tym zapisem (zapisy § 10 ust. 1 wzoru umowy, ustalonego w załączniku do rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z 4 kwietnia 2005 r. w sprawie określenia ramowego wzoru umowy o realizację zadania z zakresu pomocy społecznej⁴) uznanie umowy za wykonaną, o ile nie nastąpiło po kontroli realizacji zadania w formie protokołu pokontrolnego bez uwag, wymagało złożenia pisemnej informacji o zrealizowaniu zadania przez zleceniobiorcę. Odrębne zapisy umowne, zawarte w § 5 każdej z umów, odnosiły się do obowiązku złożenia sprawozdania końcowego z realizacji zadania. Według złożonych wyjaśnień Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej, jako pisemną informację o wykonaniu umowy przez zleceniobiorcę uznawano przedłożenie pisemnego sprawozdania końcowego.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1. Opracowanie procedur uniemożliwiających dokonywanie oceny ofert przez osoby powiązane z podmiotami ubiegającymi się o dotacje na realizację zadań publicznych.**
- 2. Precyzyjne formułowanie jednoznacznych wymagań stawianych podmiotom ubiegającym się o dotację na realizację zadań publicznych.**

⁴ Dz. U. Nr 61, poz. 545

- 3. Sprawdzanie w toku kontroli podmiotów, które otrzymały dotacje na realizację zadań publicznych, wywiązywanie się z wszystkich warunków umownych.**
- 4. Uaktualnienie do obowiązujących przepisów Programu Współpracy Wojewody Śląskiego z Organizacjami Pozarządowymi w zakresie Pomocy Społecznej.**

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Wojewodę, w terminie 15 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Najwyższej Izby Kontroli Delegatury w Katowicach umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.